

Beste Leden,

4 september 2007

Zoals jullie allemaal weten organiseert onze vereniging op zondag 23 september een Saarlooswolffhondendag in Utrecht. De inschrijving sluit op 15 september. Zowel leden als niet-leden hebben zich voor deze dag ingeschreven. Iedereen is van harte welkom.

Naast het beoordelen van de honden bieden we iedereen de gelegenheid de ogen van jouw SWH te laten onderzoeken door E.C.V.O. oogspecialist Dr. Ab Heijn. Tevens zal dierenarts Peter Wiersma bloed afnemen voor opslag in de DNA databank als je hiervoor hebt ingeschreven. Al deze gegevens zijn van groot belang.

Om dit nog eens te onderstrepen is in deze nieuwsbrief een artikel opgenomen van de hand van Ir. Ed.J.Gubbels, geneticus en mede-oprichter van het bureau Genetic Counselling Services. De samenwerking met GCS en de Duitse Rasvereniging in verband met de opzet van de database verloopt voorspoedig. Op vrijdag 14 september zal GCS voor onze leden een demonstratie geven van het data-managementsysteem in het Duitse Nettetal, net over de grens bij Venlo. Nadere gegevens staan op het forum van onze website onder verenigingszaken.

In de serie gesprekken met mensen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis van de Saarlooswolffhond, is deze keer een interview opgenomen met Ido Vunderink. Hij werd na de erkenning van het ras gevraagd te adviseren bij de fokkerij om de Saarlooswolffhond meer te homogeniseren. Het liep anders dan hij gedacht had.

In deze nieuwsbrief treffen jullie ook een artikel aan over de wolffhybride, een onderwerp dat de laatste tijd steeds meer in de belangstelling komt te staan. Dan is er nog een stuk opgenomen over de voor een buitenstaander vaak ingewikkelde regeltjes en uitdrukkingen op een clubmatch of hondenshow. We hopen dat deze uitleg voor de beginnende liefhebber wat meer duidelijkheid zal verschaffen, ook met het oog op onze clubdag.

Laten we hopen dat de weergoden ons op 23 september goedgezind zijn. Dank tot slot aan de activiteitencommissie die haar beste beentje heeft voorgezet en veel werk heeft verricht om van deze dag een geslaagde dag te maken. Tot ziens in Utrecht!

Namens het bestuur met vriendelijke groeten,

Jan Dirkzwager,
Voorzitter.

Marianne Eggink,
Secretaris.

Buigen onder de macht van domme mensen.

“Ik kan geen computer aanzetten, geen auto repareren, en ik begrijp niets van de euro, maar er is een ding dat ik heel goed kan: kijken.” Ido Vunderink draait zich half om in zijn stoel en volgt onze blik naar buiten. Door twee kolossale ruiten kijken we op de weiden en velden rond zijn huis, waar de koeien sloom grazen en de windsingels het landschap steeds doen veranderen. “Dat zijn nu mijn dieren”, zegt Ido, een beetje weemoedig. Geen hond meer te zien. Geen spoor meer van de tientallen Ierse Wolfshonden en Dearhounds die ooit het erf bevolkten. Het is stil in het prachtige huis, waar Ido’s schilderijen de wanden sieren.

Vunderink blikt terug. Het was 1981, toen hij bezoek kreeg van een medefokker. Frits Pielanen uit Barendrecht had een verzoek. Hij was naar eigen zeggen bezig een nieuw hondenras te redden en had hulp nodig.

Ido is de geheimzinnige beroemde fokker uit de geschiedenis van de rasvereniging die Pielanen in de arm nam nadat hij de macht over de resten van Leendert Saarloos’ erfenis had overgenomen.

We hebben hem opgespoord om meer aan de weet te komen over de geschiedenis van de Saarloos, die zo verweven is met de rasvereniging en het gevoerde fokbeleid. Ido herinnert het zich nog goed. Hij fokte destijds Ieren en Dearhounds, maar had wel van Saarloos en Pielanen gehoord. “Hij werkte hier toen in de buurt, was heel aardig en voorkomend. Niet dat Pielanen van honden hield. Hij poetste meteen zijn broek als er een hond was langsgelopen.”

Pielanen had op het moment dat hij Ido Vunderink benaderde, de grootste moeite om de jonge rasvereniging onder controle te krijgen. De club verkeerde in een doorslaggevende fase. De voorzitter dreigde met aftreden als hij geen volmacht kreeg in het fokbeleid. Uit de brief die Pielanen na de jaarvergadering van 29 maart 1981 aan de leden stuurde: “Er is verkeerd gefokt. De meesten benaderen het standaardtype niet eens en zijn te kwalificeren als vuilnisbakken.” Pielanen omschreef de vergadering als een zeer emotionele. “Velen waren briesend kwaad, verbijsterd of terneergeslagen. Alles veroorzaakt door de voorzitter.”

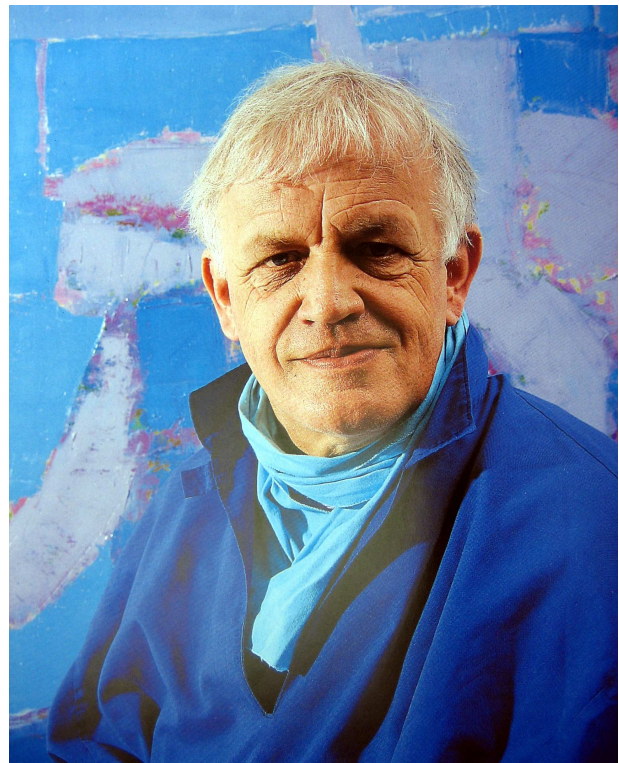
De voorzitter lag zwaar onder vuur. Hij had zelf geen verstand van fokken, zoals hij ruitelijk toegaf. Het lag dus niet voor de hand dat hij zomaar de volmacht zou krijgen die hij zo graag wilde hebben. Dus kwam hij aan met “één van de allerbeste fokkers in Nederland, door kynologen op handen gedragen en overbekend in binnen- en buitenland.” De fokker kreeg absolute zeggenschap, en moest anoniem blijven. Het was een trouvaille, maar succes was niet verzekerd. Weer een citaat uit de brief van Pielanen: “Men eiste de fokker te kennen en wilde inspraak. Ongelooflijk maar waar. Mijn eis bleef: of u kiest mij en keurt mijn plan goed, of u gaat gewoon verder met een nieuwe voorzitter. Mijns inziens een eenvoudige keus.”

Na vijf minuten pauze komt de ommekeer. De dan nog zeer jonge Marijke Saarloos schaaft zich achter de voorzitter en daarmee sleept Pielanen zijn volmacht binnen. Niet met overweldigende meerderheid, zoals hij later zou beweren. 19 mensen stemden voor, 9 waren tegen en 5 stemden blanco. Marijke zou later met een royement betalen voor haar steun.

Maar daar weet Ido Vunderink allemaal niets van. Hij deed wat hij had beloofd aan Pielanen: alle honden uit de populatie keuren. Zich bewust dat de hondenwereld niet tot de vriendelijkste behoort, toog hij aan de slag. “Je zag van alles. Van die rare Franse poten. Een smalle borst, ook niet goed.”

Wat Vunderink als zijn grootste talent beschouwt, het kunnen kijken, werd hem uiteindelijk niet in dank afgenomen. “Ik zag niet alleen wat er goed of fout was aan een hond, maar ook welke reu op welke teef moest om mooie honden te krijgen. Geen hond is foutloos. Fokken is niet meer dan het beste van het beste op elkaar zetten en stevig aan de slag gaan met een potentiële kampioen.” Ofschoon dat precies was waarvoor hij was benaderd, kreeg Ido toch problemen.

Dat lag niet aan de honden, natuurlijk. Ido noemt de Saarloos taai en sterk. “Zo’n moeilijk ras om te houden. Je ziet het meteen als er ergens een Saarloos leeft: de bank is tot de draad afgekloven en de kinderen zitten met lege handjes want de hond heeft hun speelgoed opgevreten. Maar mooi!”

In het begin had Vunderink al eens aan Pielanen gevraagd of de leden wel zouden luisteren naar zijn adviezen. “Daar moest hij erg om lachen. Hij zei: ik ben voorzitter, secretaris, penningmeester, lid, lid, lid. Hij had gewoon alle macht. Ik werd eerst in de watten gelegd. Het liep mis toen ik ook andere mensen ging adviseren. Van Pielanen mocht ik ze zelfs niet toelaten in mijn huis en hen al helemaal geen advies geven bij de fokkerij. Daarop heb ik hem dringend verzocht het pand te verlaten. Pielanen zei dat hij bevriend zou worden met mijn concurrenten uit de Ierse Wolfshonden- en Dearhoundwereld om vervolgens mijn reputatie te beschadigen. Dat gebeurde uiteindelijk ook.” Vunderink mocht onder andere Corrie Keizer niet meer toelaten in zijn huis of fokadvies geven, maar daar trok hij zich niets van aan. Zij fokte op zijn advies de later veelvuldig kampioen Tango Timber Eskalupa. Het was nog maar een puppy toen Ido aankondigde: dit wordt je eerste best in show, zo schrijft Keizer op haar website. Deze hond werd tevens beste van het jaar.

Vunderink werd zelfs bedreigd en hij kreeg er zo genoeg van dat hij ten slotte de hondenwereld rigoureuus de rug toekeerde. “De hondenwereld is zo’n corrupte bende. En ach, de Raad van Beheer houdt al die rasverenigingen in stand, maar kijkt zelden naar het ras. Mensen proberen elkaar kapot te maken, allemaal voor de macht of voor de winst. Er gaat ook veel te veel geld in om. Ik heb meegemaakt dat iemand op een tentoonstelling een naaldhak in de voet van een concurrerende hond zette. Dan ben je toch ver van huis. Als je niet oppast wordt je meegezogen in vriendjespolitiek en moet je buigen onder de macht van domme mensen. Vriendjes blijven met degene die het voor het zeggen heeft, ik wilde mezelf dat niet meer aandoen. Ik had gelukkig mijn schilderen nog.”

Maar de liefde voor de hond is nooit verdwenen. Ido belooft dan ook zijn ervaren oog over alle honden van de AVLS te laten gaan op de eerstkomende clubdag in september. Het showen van een hond blijft voor hem een vorm van kunst. “Je bent een met je hond...dat is iets magisch.”

Tips van Ido:

Op een show moet je de keurmeester plezieren. Daar moet je je best voor doen. Geen getut. Zorg dat je hond staat, en niet als een plumpudding hangt. Ik nam altijd een dun koordje en dat hield ik achter de oren. Kun je als een dirigent de kop optillen. Let op elk detail, zorg dat je hond kan lopen. Train net zo lang tot je het samen kunt. Doe het goed, of neem een hond die lekker op je sloffen ligt.

Hella Liefting.

Naschrift van de redactie: Aan Frits Pielanen, voorzitter van de NVSWH, is vanzelfsprekend ook gevraagd om zijn visie op de geschiedenis van de Saarlooswolfhond te geven. Hij liet via het secretariaat weten dat hij hier "vooralsnog geen belangstelling" voor heeft.

Hier is goed te zien hoe de lichaamstaal van de Saarlooswolfhond in de loop der jaren niet is veranderd. Links Zaska van de Kilstroom op een foto rond 1985. Rechts Apollo v.d. Kilstroom op een foto omstreeks 1952.

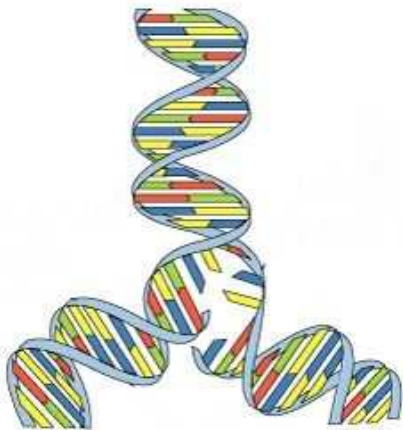
Door: Ed.J.Gubbels, geneticus,
instituut Genetic Counselling Services,

De DNA-databank, een biologisch archief.

Het DNA-onderzoek maakt de laatste jaren een geweldige ontwikkeling door. Het wordt de oplossing voor veel erfelijke problemen, ook bij onze huisdieren. De ontwikkeling van DNA-markers biedt reusachtige mogelijkheden voor de nabije toekomst. Echter, voorlopig nog heel even met de nadruk op "toekomst", op dit moment zijn die mogelijkheden nog beperkt.

Het is wel zo dat er elke maand wel ergens op de wereld weer melding wordt gemaakt van nieuwe DNA-markers, het tempo waarin ze worden gevonden neemt toe. We mogen dan ook verwachten dat er binnen enkele jaren honderden DNA-markers beschikbaar zullen zijn, met name voor de best onderzochte soorten zoals honden en katten. Dat neemt niet weg dat er nog heel wat moet gebeuren voordat we de meeste erfelijke gezondheids- en welzijnsproblemen bij onze huisdieren met behulp van DNA-markers kunnen bestrijden en uitbannen. Bovendien zijn er nogal wat erfelijke gezondheidsproblemen waarbij deze aanpak niet werkt. Met name niet bij de bestrijding van ongewenste kenmerken die op de werking van een groot aantal genenparen en allerlei milieu-invloeden berusten. Voor deze kenmerken blijven we voorlopig aangewezen op de "klassieke" fokkerij- en selectiemethoden.

Over de hele wereld wordt door tal van onderzoeksinstituten veel geld en energie besteed om DNA-markers te vinden voor de erfelijke afwijkingen bij onze huisdieren. Ook voor de Faculteit voor Diergeneeskunde in Utrecht is de ontwikkeling van DNA-markers voor erfelijke problemen een van de speerpunten in haar onderzoeksbeleid.

Schematische voorstelling DNA

Wat is DNA?

Het lichaam van alle levende organismen is opgebouwd uit cellen. Bijna al die cellen hebben een kern met daarin chromosomen.

Chromosomen moeten we zien als "kralensnoeren van genen". Genen zijn de dragers van de erfelijke eigenschappen, het zijn de "bouwtekeningen" voor de eiwitten waaruit het lichaam is opgebouwd en die worden gebruikt in de vele duizenden enzymen die de processen in het lichaam regelen. Chromosomen zijn langgerekte dunne moleculen, de zogenaamde DNA-moleculen (DNA is deoxyribonucleic acid).

De chromosomen (eigenlijk de genen die daarop voorkomen) zijn de bouwtekeningen van het leven. In het DNA is de erfelijke code van elk individu vastgelegd. Deze code bepaalt welke kenmerken het dier heeft, bijvoorbeeld tot welke soort en tot welk ras het behoort, maar ook welke erfelijke ziekten en afwijkingen het dier bij zich draagt. Bij de voortplanting wordt door elk van de ouders de helft van deze code aan elke nakomeling doorgegeven.

Met behulp van speciale laboratoriumtechnieken is het mogelijk een deel van de erfelijke code zichtbaar te maken en deze te vergelijken met die van familieleden. Omdat elk dier uniek is, omdat (behalve eeneiige tweelingen) geen twee dieren hetzelfde zijn, heeft elk dier

zijn eigen unieke “DNA-profiel” dat voor de helft door de vader werd aangeleverd en voor de andere helft door de moeder.

Wat zijn DNA-markers?

De genen die op de chromosomen voorkomen zijn allemaal verschillend van opbouw en vorm. De structuur van het DNA-molecuul is voor elk gen anders. In het laboratorium is het mogelijk om op heel nauwkeurig gedefinieerde plekken op het chromosoom de structuurkenmerken van het DNA te bepalen. Indien kan worden aangetoond dat een bepaald structuurkenmerk in of vlakbij een gen ligt, beschikken we daarmee over een “marker” voor dat gen.

Omdat die markers in veel gevallen net weer even anders zijn als ze samen voorkomen met de ene erfelijke variant of met de andere (met het gen “A” of met het gen “a”) kunnen we door de markers te bepalen vaststellen wat de erfelijke aanleg van het dier is.

Dat is heel belangrijk. De meeste afwijkingen vererven recessief. Daarnaast zijn er dominante erfelijke afwijkingen die pas op latere leeftijd zichtbaar worden, vaak zelfs nadat

er al met de dieren is gefokt. Dat betekent dat een dier schadelijke genen bij zich kan dragen zonder dat wij dat weten of merken. Wanneer we zo’n dier voor de fokkerij gebruiken zal de helft van de nakomelingen het “goede” gen krijgen, de andere helft krijgt het gen dat het probleem veroorzaakt.

Dankzij het gebruik van DNA-markers kunnen we vaststellen welke dieren (of welke van hun nakomelingen) het foute gen bij zich dragen. We kunnen dan maatregelen nemen om de ongewenste erfelijke aanleg uit te bannen.

Voor honden en katten zijn er inmiddels voor enkele tientallen erfelijke kenmerken (afwijkingen) DNA-markers beschikbaar. Voor een heleboel andere afwijkingen wordt daar nog hard naar gezocht. We mogen verwachten dat er in de nabije toekomst in een versneld tempo steeds meer markers beschikbaar komen. Niet alleen voor honden en katten, ook voor allerlei andere soorten gezelschapsdieren.

Wat is een DNA-databank?

Een DNA-databank is een opslag (een archief) waarin weefselmonsters van individuen worden bewaard. Meestal gaat het om bloedmonsters, soms om speeksel- of haarmonsters, waaruit zodra dat nodig is het DNA kan worden vrijgemaakt. Die monsters worden volgens een vastgesteld protocol verzameld. In heel speciale gevallen, bijvoorbeeld in het kader van een wetenschappelijk onderzoek, worden er monsters van andere weefsels verzameld om daaruit later DNA te winnen.

Bij het verzamelen van de weefselmonsters ten behoeve van opslag in een DNA-databank is het van het grootste belang de identiteit van het dier vast te stellen. Degene die de monsters neemt (meestal de dierenarts) heeft daarin een grote verantwoordelijkheid. Hij leest het tatoeage- of chipnummer dat het dier heeft en vergelijkt dit met de gegevens op door de eigenaar meegebrachte kopie van het afstammings- of registratiedocument. Hij tekent ervoor dat het ingeleverde weefselmonster afkomstig is van het dier dat in de begeleidende documenten wordt aangemeld.

Nadat de monsters bij de DNA-databank zijn ingeleverd worden die in twee helften verdeeld en op twee geografisch gescheiden locaties opgeslagen. Daarmee wordt voorkomen dat alle materiaal verloren gaat, mocht een opslaglocatie door een brand of een andere vorm van overmacht verloren gaan. De opgeslagen monsters worden gedurende minimaal vijftig jaar bewaard waarna opnieuw kan worden besloten de bewaarperiode voort te zetten.

Het belang van een DNA-databank

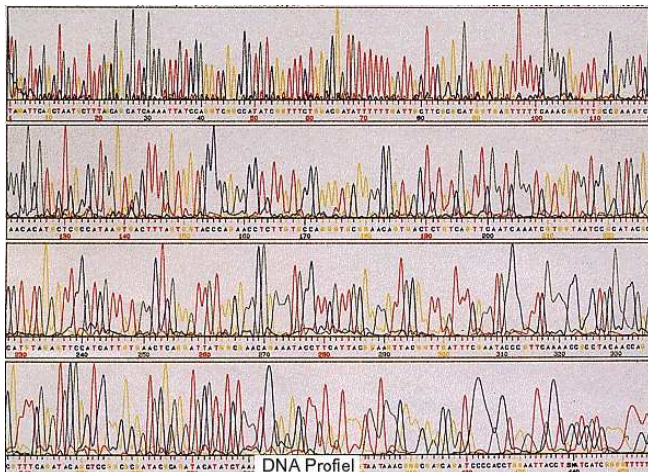
Een DNA-databank kan voor een aantal toepassingen worden gebruikt. Het is van belang te bedenken dat het DNA-materiaal van elk individu uniek is en daarmee afwijkt van het DNA-materiaal van alle andere individuen in de populatie. Het is bovendien van belang te bedenken dat in het DNA-materiaal van elk individu de helft van het DNA-materiaal van elk der beide ouders terug vinden is. Deze beide gegevens zijn bepalend voor het gebruik van het materiaal uit de DNA-databank.

1. identificatie van dieren

Het DNA (het DNA-profiel) vormt de enige onuitwisbare en niet te vervalsen identificatie van het dier. Nadat bij de monsternamen eenduidig is vastgesteld en verklaard (ondertekend) dat het aan de DNA-databank geleverde weefselmonster van dit dier afkomstig is, kan op elk moment daarna worden bepaald of we het nog steeds over hetzelfde dier hebben. Een chip kan zoek of defect raken, een tatoeage nummer kan onleesbaar worden, beide kunnen misschien zelfs worden verwijderd. Het DNA-profiel blijft onveranderbaar en controleerbaar aanwezig en kan worden bepaald zolang er nog maar een klein stukje weefsel van het dier beschikbaar is. De eigenaar die dit wenst beschikt daarmee over de mogelijkheid om bij allerlei geschillen (verlies, diefstal, etc.) aan te tonen dat het om het dier gaat waarvan hem het rechtmatige eigendom toekomt.

Zodra dat nodig is kan het DNA-profiel van het opgeslagen monster vergeleken worden met het DNA-profiel van het dier waarvan we de identiteit willen vaststellen (bewijzen). Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn bij geschillen tussen de koper en de verkoper. Wanneer van een dier een weefselmonster in een DNA-databank is opgeslagen kunnen de koper en de verkoper te allen tijde vaststellen of het dier waarover het geschil bestaat, ook daadwerkelijk het dier is dat door de één gekocht en door de ander verkocht werd.

2. DNA-profielen

In toenemende mate laten eigenaren bij de afname van het weefselmonster ten behoeve van de DNA-databank gelijktijdig een DNA-profiel opmaken. De eigenaar krijgt daarmee een identificatiedocument (een officieel certificaat) waarmee hij de identiteit van zijn dier uitdrukkelijk vastlegt en dat hij ook kan gebruiken om anderen daarover te informeren.

Het DNA-profiel is gebaseerd op de geldende internationale inzichten ten aanzien van de kenmerken (genenparen) die daarbij moeten worden onderzocht.

De als standaard toegepaste set markers wordt vastgesteld, en zo nodig bijgesteld, door de "International Society for Animal Genetics" (ISAG).

Uiteraard, wanneer iemand een profiel wil laten vaststellen op basis van een andere set markers, dan kan dat ook. Fokkers gebruiken de DNA-profielen bijvoorbeeld voor hun pup- of kattenkopers, die krijgen kopieën van de DNA-profielen van de ouderdieren mee zodat ze, als zij dat zouden willen, de correctheid van de afstamming van hun pup of katten kunnen laten controleren. Daarmee maken deze fokkers zichtbaar dat ze volledig betrouwbaar en controleerbaar willen werken. Bij de koper levert dat een extra stuk vertrouwen op.

Zo ook bij eigendomsoverdracht van een opgroeiend of volwassen dier. Door bij de overige eigendomsdocumenten en beoordelingscertificaten tevens het DNA-profiel (het officiële certificaat) te leveren beschikt de koper over een nauwkeurige omschrijving en identificatie van het dier dat hij heeft gekocht.

3. Afstammingscontrole

Bij of na de inschrijving in het stamboek of het afstammingsregister kan er twijfel ontstaan over de afstamming van een dier of een nest. Afstammingsgegevens zijn belangrijk, ze worden gebruikt voor het berekenen van inteeltcoëfficiënten, van genetische risico's en van fokwaardeschattingen en dus voor het nemen van beslissingen over wèl of niet, over meer of minder fokken met bepaalde dieren.

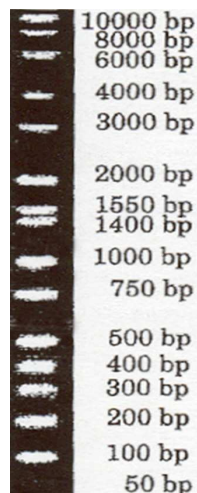
Indien van verkeerde afstammingsgegevens wordt uitgegaan, worden daarmee verkeerde waarden berekend en is de kans groot dat er verkeerde selectiebeslissingen worden genomen. Dieren worden mogelijk ten onrechte "belast" met problemen en afwijkingen die niet of nauwelijks in hun (echte) familie voorkomen. Anderzijds kunnen dieren ten onrechte worden vrijgepleit van erfelijke belastingen die ze wel degelijk met zich meedragen. Dit kan tot nadelen en schade kan leiden, zowel voor de selectieprogramma's die de fokkers toepassen als voor de eigenaren die hun fokdieren ten onrechte juist wèl of niet voor de fok gebruiken.

Afstammingsgegevens behoren correct te zijn, ze behoren boven elke twijfel verheven te zijn in het belang van iedereen die zich met de fokkerij bezighoudt. In geval van twijfel kan het DNA-profiel van het dier worden vergeleken met het DNA-profiel van de beide (veronderstelde) ouders.

In het DNA-profiel van het dier mogen geen kenmerken voorkomen die niet van de combinatie van de ouders afkomstig kunnen zijn. Een DNA-databank is voor deze toepassing van groot belang omdat ten tijde van de twijfel de beide ouders lang niet altijd nog beschikbaar zijn voor de levering van een weefselmonster. De databank maakt het mogelijk om onafhankelijk van de directe beschikbaarheid van de dieren afstammingen te controleren, zelfs jaren later nog, op elk moment dat daartoe aanleiding bestaat.

Er is natuurlijk ook nog de "positieve" benadering van afstammingscontrole. Soms wordt er veel geld uitgeven bij de aankoop van een dier uit ouders met een bijzondere kwaliteiten of voor een dier met een belangrijke afstamming. De koper zal vooraf een garantie willen hebben dat hij ook het dier krijgt met de afstamming die hem werd beloofd. De kosten van het verifiëren van de afstamming door de DNA-profielen van de betrokken dieren te laten opmaken, vallen vaak in het niet bij de belangen die voor koper en verkoper in het geding zijn bij hun transactie.

Tenminste, indien er een beroep kan worden gedaan op de DNA-databank en er niet alsnog (mogelijk verspreid over de wereld) weefselmonsters van ouderdieren of van andere verwanten moeten worden verzameld.

4. Nieuwe DNA-markers testen

In de toekomst zullen in versneld tempo steeds mee DNA-markers beschikbaar komen. Daarmee kan snel en goedkoop worden bepaald wat de erfelijke aanleg is van een dier dat voor de fokkerij wordt bestemd. Met DNA-markers kan worden nagegaan of het dier vrij is van een erfelijke afwijking, of het dier de afwijking vererft ("drager" is) of dat het dier "lijder" is. Zodra er ergens op de wereld een nieuwe DNA-marker voor een erfelijke afwijking beschikbaar komt, moet er eerst uitvoerig worden getest of die marker ook voldoende adequaat werkt voor onze eigen subpopulatie van de diersoort of het ras.

Tot nu toe moest er, om aan voldoende testdieren te komen, eerst een beroep gedaan worden op de fokkers en eigenaren om de benodigde weefselmonsters beschikbaar te stellen. Voor deze testen zijn monsters nodig van familiegroepen waarin lijders aan de afwijking voorkomen.

Dat kost veel tijd en geld omdat de monsters meestal speciaal moeten worden verzameld voor dit ene doel. Met de beschikbaarheid van een DNA-databank kan een nieuwe marker snel worden getest. Indien de nieuwe DNA-marker effectief blijkt, kan op de kortst mogelijke termijn met de fokkers worden overlegd en kan die worden ingezet. Dat kan met name heel snel wanneer de DNA-databank gekoppeld is aan een afstammingsbestand waarin een zorgvuldige registratie van alle belangrijke kenmerken (afwijkingen) wordt bijgehouden.

Een DNA-archief levert een belangrijke bijdrage aan een versnelde invoering van nieuwe DNA-markers. De fokkers kunnen daarmee op de kortst haalbare termijn profiteren van de nieuwste hulpmiddelen bij het uitbannen van erfelijke afwijkingen. Met een DNA-databank hoeft het geen maanden en jaren meer te duren voordat een nieuwe marker voor de praktijk van de fokkerij beschikbaar komt. In principe moet dat kunnen binnen een maand nadat het besluit tot het testen van de marker is genomen. Bovendien krijgen de fokkers de mogelijkheid om achteraf, zelfs lang nadat de betreffende dieren overleden zijn, na te gaan of ze wél of niet drager of lijder waren voor die afwijking. In een aantal gevallen is dat belangrijke informatie voor hun verdere keuzes in hun fokkerij.

5. Praktijkscreening voor erfelijke gebreken

Nadat een nieuwe DNA-marker geschikt is gebleken voor toepassing bij een ras, is de vraag aan de orde hoe die marker moet worden ingepast in het fok- en selectiebeleid. Voor de fokkers is het van groot belang om zo snel mogelijk te weten wat de erfelijke status is van hun dieren.

Ze willen weten of hun fokdier wel of niet drager is van de afwijking. Indien er weefselmonsters van alle fokdieren zijn opgeslagen in de DNA-databank kan dit heel snel worden vastgesteld, zonder dat dit extra inspanningen en kosten voor bemonstering (bloedafname) met zich meebrengt voor de fokkers. Daarmee komen de voordelen van de nieuwe DNA-test zo snel mogelijk ten goede aan de fokkerij.

voor info over de **DNA-databank** kun je terecht op www.gencouns.nl

Bron : Website "Genetic Counselling Services" : www.gencouns.nl

Ayla Tara Una Neshoba krijgt zwemles. Pas 14 weken oud!

Rashond of wolfhybride?

Een wolfhybride is een rechtstreekse afstammeling van een wolf en een hond. Deze halfwolven kunnen voor de gewone doorsnee hondenliefhebber soms zeer onvoorspelbaar zijn in hun gedrag. Sommige kynologen vinden ze zelfs gevaarlijk. Voor het fokken van wolfhybriden worden wolven meestal gekruist met honden van het oertype, zoals de Malamute of de Siberische Husky. Vooral in de Verenigde Staten is deze fokkerij de laatste tijd een regelrechte trend geworden. Een trend die nu naar Europa dreigt over te waaien. Het is maar de vraag of dat een goede ontwikkeling is. Ik denk van niet. Naar mijn mening hoort de wolf thuis in de vrije natuur als symbool van onafhankelijkheid en vrijheid. Tja, onafhankelijk en vrij. Mooie woorden. Ik was laatst met mijn kleinkinderen in Diergaarde Blijdorp, geboorteplaats van Fleur, oermoeder van alle Saarlozen. "Hé, kijk daar eens... Tunka en Shala!" riepen ze enthousiast in koor. Blijdorp heeft een roedel wolven in huis. In een hoekje lag een hoopje wolven in elkaar gestrengeld een middagdutje te doen. (het leek wel een kluitje Saarlooswolfhonden op een hondenshow, jullie weten wel wat ik bedoel.) De wolven werden prima verzorgd, daar lag het niet aan en het ontbrak ze aan niets. Toch misten ze iets wat het meest wezenlijke is aan een wild dier: vrijheid. Daarom vond ik dat roedel eigenlijk maar een treurig gezicht.

Terug naar de wolfhybride. Sommige liefhebbers willen het liefst een hybride met zoveel mogelijk wolvenbloed en ook hier geldt de economische wet van vraag en aanbod. Halfwolven worden dus weer gekruist met wolven enzovoort, enzovoort, om aan de vraag te voldoen van een wolfhybride waarbij zo veel mogelijk wolvenbloed door de aderen stroomt. Het resultaat is geen wolf en geen hond.

Paul Calle O'Spirit of the Wolf

Waarom is er vraag naar wolfhybriden? Ik weet het niet, maar ik denk dat het komt omdat de wolf een roofdier is die aan de top van de voedselketen staat. Hij kan sterke en grote prooidieren met zijn roedel doden. Misschien vinden sommige mensen het daarom stoer om een wolf, of tenminste iets wat daar het dichtst bij komt, als huisdier te houden. Dat zou kunnen. Ik las op Internet dat sommige mensen ook het romantische idee koesteren door een wolf dichter bij de natuur te staan. Ik las gloedvolle betogen over de *zielsverwantschap* tussen wolf en mens. Men wees op het respect dat de indianen van Noord-Amerika hadden voor de wolf en de plaats die hij innam in hun cultuur. Romantische plaatjes van indianen met wolven moesten dit *esoterische* gevoel

ondersteunen. Maar naar mijn mening vergeet men voor het gemak dat het hier gaat om een eeuwenoude cultuur waarin de indianen de wolf met rust lieten. Dat getuigt pas van echt respect! Ik denk dat, in tegenstelling tot die eeuwenoude cultuur, de huidige wolvencultus een moderne modegril is die morgen weer kan overwaaien. In de Verenigde Staten is het echter tot zulke hoogte gestegen dat het bij sommige mensen een beetje in de bol is geslagen. Men heeft de realiteit wat uit het oog verloren. Uiteindelijk zijn de dieren - zoals gewoonlijk - weer het slachtoffer van onze menselijke hebzucht, onze egotripperij en ons verlangen naar status. Naar mijn mening heeft een wolf er van nature geen enkele behoefte aan een band met de mens op te bouwen, ook al hebben sommige opportunisten in een ver

verleden geleerd hoe gemakkelijk het was om voedselresten van de oermens te verwerven. Dat scheelde toch mooi een vermoeiende en gevaarlijke jacht als de buit ook aan een kampvuurtje was te verkrijgen! Gratis en voor niets! Deze rasopportunisten stonden aan de wieg van alle huidige honden: de vrije canis lupus werd een gedomesticeerde canis familiaris. Maar... de wolfhybride heeft die keus niet. Aan hem wordt door de mens een onvrijwillige en ongewenste band opgedrongen. Gaat het fout dan blijft er voor het dier meestal niets anders over dan een triest leven in een asiel, als de verlossende spuit al niet eerder werd gehanteerd. Van *vrijheid* en zogenaamde *zielsverwantschap* is dan niets meer over. Gestrest tot in de tenen, op den duur geestelijk in de war en totaal afgestompt ... het is een lot dat we alle dieren moeten besparen, dus ook de wolfhybride. Op z'n best is er soms goede opvang, maar dat is slechts weggelegd voor een paar exemplaren, vrees ik. Wolfhybriden? Mijn mening: nooit doen!

We moeten mensen teleurstellen als ze menen met een Saarlooswolfhond een halve of een $\frac{3}{4}$ wolf in huis te halen. De Saarlooswolfhond is *geen* wolfhybride, maar een rashond. Zoals bij elk hondenras zijn door jarenlang gericht fokken in het ras eigenschappen vastgelegd die genetisch redelijk voorspelbaar zijn in de nakomelingen. De eerste nakomelingen van de oerouders Gerard en Fleur kunnen nog met recht halfwolven worden genoemd. Maar we weten dat Leendert Saarloos uitsluitend oog had voor het karakter, dat wil zeggen voor dienstbaarheid van zijn fokproducten. Naar het uiterlijk keek hij niet. Achteraf gezien misschien maar gelukkig. Door deze strenge selectie creëerde hij een door- en door betrouwbaar ras. Alleen die honden die voldeden aan zijn strenge eisen van dienstbaarheid bleven in leven. De rest werd geëlimineerd. Misschien is dit wreed in onze 'moderne' ogen. Wij zijn eraan gewend geraakt ons vlees uit een plastic kuipje bij de super te halen en we draaien 's winters aan een knopje om het wat warmer te krijgen in huis. Dit waren andere tijden, waar geen plaats was voor teerhartigheid. En welbeschouwd is dit misschien een beter lot dan voor veel huidige wolfhybriden in het verschiet ligt. Door Saarloos' jarenlange fokkerij, uitsluitend gericht op karakter, is uiteindelijk een erkend hondenras ontstaan. Pas later werd meer aandacht aan het uiterlijk besteed om het ras verder te homogeniseren. De huidige Saarlooswolfhond heeft niets (meer) met een wolfhybride te maken. Eigenaren en liefhebbers kunnen vandaag de dag gelukkig nog wel genieten van die eigenschappen die nog dicht bij de natuur staan. Zoals de prachtige lichaamstaal die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat, de enorme aanhankelijkheid, de gereserveerdheid tegenover vreemden, het onafhankelijke karakter en het schitterende, lichtvoetige gangwerk. Als onze eigen Saarloosjes geluidloos en zonder zichtbare moeite over ons terrein dansen, kan ik daar inderdaad ademloos naar kijken. Iedere eigenaar weet hoe dat voelt.

Johan Berends.

Genieten met je Saarlooswolfhond, daar gaat het om!

Hondenshows

Ieder jaar worden er in Nederland zo'n 15 Kampioententoonstelling voor honden georganiseerd. Bovendien zijn er dan nog de tentoonstellingen van de diverse rasverenigingen en dan ook nog de vele tentoonstellingen van de kynologenclubs. De honden worden door keurmeesters beoordeeld in hoeverre zij het ideaalbeeld van hun ras benaderen.

Tentoonstelling kan ook betekenen: Teleurstelling.

Niet iedereen voelt zich aangetrokken tot het deelnemen aan een tentoonstelling; toch kunnen er goede redenen zijn om je hond door een deskundige te laten beoordelen. Soms zal de fokker je daarom vragen om op die manier een objectief oordeel te krijgen over de uiterlijke kwaliteit van door hem/haar gefokte honden. Mogelijk ben je zelf nieuwsgierig naar de mening van een kenner en misschien wil je weten of jouw reu of teef voldoende kwaliteit heeft om ermee te fokken. Voor de uitmuntende honden en hun exposanten is zo'n tentoonstelling tevens een echte competitie. Juist vanwege de uiteenlopende motieven om naar een tentoonstelling te gaan, is het belangrijk op de hoogte te zijn van de verschillende tentoonstellingsvormen en van de spelregels waaraan men zich als deelnemer aan zo'n evenement heeft te houden. Wie besluit naar een tentoonstelling te gaan met zijn hond(en) kan kiezen uit de volgende mogelijkheden.

Een clubmatch van een plaatselijke of regionale kynologenclub.

Wie hieraan deel wil nemen, moet lid zijn van de organiserende kynologenclub. Omdat een dergelijke clubmatch bedoeld is voor de eigen leden zijn er van elk afzonderlijk ras vaak maar een paar honden aanwezig, zodat de vakkundige keurmeester niet altijd een rasspecialist is. De beoordeling kan worden weergegeven in de vorm van een geschreven verslag. Bij het ontbreken daarvan zal de beoordeling mondeling worden toegelicht. Voor wie gewoon nieuwsgierig is naar de mening van een kenner omtrent het uiterlijk van zijn of haar hond, is dit een geschikte tentoonstellingsvorm.: de hond hoeft niet in een "bench" (hok), er heerst een gemoedelijke sfeer en men kan zelf bepalen wanneer men weggaat na de keuring.

Een clubmatch van een rasvereniging.

Om de hond te kunnen inschrijven moet men lid zijn van de rasvereniging. De keurmeesters zijn voor dat ras erkend, en mede omdat er veel honden zijn ingeschreven, zijn ze ook veel kritischer. Er wordt een kwalificatie gegeven en men ontvangt een geschreven keurverslag. Ook hier hoeft de hond niet in een bench en men kan na de keuring direct vertrekken. Aan een kampioenschapsclubmatch kan alleen worden deelgenomen indien men in Nederland woont en een hond heeft die is ingeschreven in het Nederlandse Honden Stamboek (NHSB). Buitenlanders kunnen slechts inschrijven als zij lid zijn van de Nederlandse rasvereniging. De voor het ras erkende keurmeester zal zeer kritisch keuren, want behalve de kwalificatie kan er een kampioenschapsprijs worden verdiend. Eén voor de reuen en één voor de teven. De honden hoeven niet "gebenchted" te worden en er is geen verplichting om tot het einde van de keuringen te blijven. De deelnemers ontvangen een geschreven keurverslag.

(De AVLS is als rasvereniging niet aangesloten bij de Raad van Beheer omdat de RvB maar één vereniging toelaat per ras. Een door de AVLS georganiseerde clubmatch wordt daarom

niet erkend door de RvB. Door de RvB aangestelde keurmeesters mogen onze honden niet keuren. Op de clubmatch van de AVLS kunnen zowel leden als niet-leden hun Saarlooswolfhond laten keuren door een deskundige kenner van het ras, mits de honden een NHSB stamboom of een door de F.C.I. erkende stamboom hebben. red.)

Een internationale kampioenschaptentoonstelling voor alle rassen.

Voor dit soort tentoonstellingen hoeven de inschrijvers geen lid te zijn van een kynologenclub of van een rasvereniging, wel moet de hond zijn ingeschreven in het Nederlandse Honden Stamboek of een soortgelijk door de F.C.I. erkend buitenlands stamboek. De keurmeesters zijn erkend voor het ras dat zij keuren.

Bosbruine teef van heel mooi type. 20 maanden. Prima maat en verhoudingen. Mooi tevenhoofd, mooi rastypisch oog, goed gedragen en geplaatst oor.
Compleet scharend gebit. Goede hoekingen voor- en achter. Prima bone. Moet in het geheel nog wat uitzwaren. Iets overdreven terughoudend karakter.
Zeer rastypisch gangwerk. 1 Uitmuntend CAC CACIB

(voorbeeld van een keurmeesterrapport)

De exposanten krijgen een geschreven verslag met de daarbij behaalde kwalificatie. Er kan tevens een kampioenschapsprijs verdiend worden. De honden moeten in een bench en men mag pas na een bepaald tijdstip vertrekken. Dat is meestal pas laat in de middag. Het inschrijfgeld voor dit soort tentoonstellingen is vaak beduidend hoger dan voor de eerder genoemde tentoonstellingsvormen.

Djurre Dhungar de Ley'va

De volgende kwalificaties kunnen aan de hond tijdens een Show worden toegekend:

- **U** betekent Uitmuntend en wordt gegeven aan de hond die zodanig aan de standaard van het ras voldoet, dat een geringe afwijking of een kleine fout het ideale rasbeeld niet verstoort.
- **ZG** betekent Zeer Goed en wordt gegeven aan de hond die in het algemeen aan de standaard van het ras voldoet, maar enkele onvolkomenheden heeft die het ideale rasbeeld verstoren.
- **G** betekent Goed en wordt gegeven aan de hond die nog wel aan de standaard van het ras voldoet, maar door meerdere afwijkingen die het rasbeeld duidelijk storen of door een ernstige fout, niet in aanmerking komt voor "zeer goed".
- **M** betekent Matig en wordt gegeven aan de hond die in geringe mate aan de standaard van het ras voldoet.

Voorbereiding Om met een hond deel te nemen aan tentoonstellingen is het belangrijk om de hond goed voor de dag te laten komen, de hond moet netjes blijven staan en mag niet zijn baasje door de ring sleuren, ook moet de hond schoon zijn en netjes geknipt (trimmen). (*Tip: Geef je hond een dag voor de tentoonstelling geen (of weinig) eten om ongelukjes in de ring te voorkomen. Drinken moet natuurlijk wel, red.*)

Ringtraining is een cursus waarbij aan de baas en hond geleerd wordt om netjes de hond te leren lopen op shows, zonder trekken of springen en om hem mooi te leren staan zodat de keurmeester hem kan betasten (= kijken of de hond goed van bouw is). (*voor de SWH is een ringtraining ook nuttig om goed op een show voor de dag te komen. Ook voor het baasje trouwens, red.*)

Trimmen is het in model knippen van de hond, dit is voor ieder ras verschillend hoe ze eruit moeten zien, meestal gebeurt dit in een trimsalon (hondenkapper) of de baas doet dit zelf. (*voor de SWH is het voldoende de hond goed te kammen voor de show. sommige eigenaren geven hun SWH voor de show schapenvet om de vacht mooier te laten glanzen, red.*)

Benodigheden: om naar een show te gaan heb je nodig: een showlijn, dit is een speciale riem waarbij de hond mooi uitkomt. Een kleedje waarop de hond kan liggen als hij niet aan de beurt is. De hond moet dan in een bench liggen die op de shows staan. (*tip: neem een veiligheidsspeld mee om je nummer op te spelden in de ring, red.*)

Inschrijfformulier: Clubmatches en nationale en internationale shows worden aangekondigd in de speciale clubbladen en tijdschriften. Ongeveer 2 maanden van tevoren kun je een inschrijfformulier aanvragen. Om zo'n formulier in te vullen heb je de stamboom van de hond erbij nodig, omdat je de officiële stamboomnaam van de hond moet invullen. Ook moet je de hond in een bepaalde klasse inschrijven, de keuze is:

- Puppyklasse: alle honden tussen 6 en 9 maanden.
- Jeugdklasse: alle honden tussen 9 en 24 maanden.
- Open klasse: alle honden van 24 maanden en ouder.
- Gebruikshondenklasse: vanaf 15 maanden, voor rashonden die werkproeven afleggen en die een klassementsprijs gewonnen hebben.
- Kampioensklasse: honden die een nationale of internationale kampioenstitel gewonnen hebben.
- Veteranenklasse: alle honden ouder dan acht jaar, zonder leeftijdsbeperking.

Meestal krijg je een week van te voren je inschrijfkaart (kwalificatiekaart) en rugnummer toegestuurd. Een hond kan in slechts één klasse tegelijk worden ingeschreven.

Rasgroepen:

Je moet je hond in een rasgroep inschrijven. Voor de Saarlooswolfhond is dit rasgroep 1, herdershonden en veedrijvers. Er zijn 10 rasgroepen die worden gekeurd, verdeeld over 2 dagen.

- 1. Herdershonden en veedrijvers(bijv. SWH, Duitse Herder)
- 2. Pinschers en Sennenhonden (bijv. Berner Sennen, Dwergpinscher)

- 3. Terriërs (bijv. Jack Russel)
- 4. Dashonden (bijv. dwergtekkel)
- 5. Keeshonden en oertypen (bijv. Grote grijze Keeshond, Siberische Husky)
- 6. Lopende Honden (bijv. Dalmatiër, Basset Hound)
- 7. Staande Honden (bijv. Friese Staby, Drentse Patrijs)
- 8. Retrievers en Waterhonden (bijv. Golden Retriever, Cocker Spaniel)
- 9. Gezelschapshonden (bijv. Poedels, Chihuahua)
- 10. Windhonden (bijv. Afghaanse windhond, Whippet)

Keurverslag en kwalificatie.

De keuring wordt uitgevoerd door een erkende keurmeester die in staat is om elke ingeschreven hond te beoordelen op basis van de criteria voor het ras. Deze zijn verzameld in een norm die het ras zo goed mogelijk beschrijft: de rasstandaard.

Van iedere hond die geshowd is ontvangt de eigenaar een geschreven keurverslag. Hier staat op vermeld wat de goede en de mindere eigenschappen van de hond zijn. Een hondententoonstelling is dus in de eerste plaats een keuringswedstrijd, maar het is ook een mogelijkheid voor het publiek om met de verschillende rassen in aanraking te komen.

De honden worden per ras gekeurd. Na houding en voorkomen van de hond te hebben bestudeerd en nadat hij het gangwerk heeft beoordeeld, kent de keurmeester de hond een van de kwalificaties toe: U – ZG - G – M.

CAC en CACIB, wat is dat?

De leek kan soms moeilijk wijs worden uit de verschillende termen die gebruikt worden om een tentoonstelling aan te duiden. Op internationale tentoonstellingen kunnen zowel het C.A.C. als het C.A.C.I.B. worden toegekend. Beide termen worden overal ter wereld op F.C.I.-tentoonstellingen in de Franse afkorting gebruikt.

- C.A.C. is de afkorting van het Franse "Certificat d'Aptitude au Championnat " (vert. certificaat van bekwaamheid voor het nationaal kampioenschap).
- C.A.C.I.B. is de afkorting van het Franse "Certificat d'Aptitude au Championnat International" (vert. certificaat van bekwaamheid voor het internationaal kampioenschap).

De voorwaarden zijn:

- De hond heeft de kwalificatie "Uitmundend" verkregen.
- Hij is ingeschreven in een erkend F.C.I. stamboek.
- Hij heeft bovendien op de dag van de tentoonstelling de leeftijd van 15 maanden bereikt.

Enkel de klassen "Open", "Gebruikshonden" en "Kampioenen" komen in aanmerking voor de toekenning van een nationaal C.A.C. en een internationaal C.A.C.I.B.

Voordat de Raad van Beheer een hond de titel "Nederlands Kampioen" toekent, moet de hond 4 keer een C.A.C. behaald hebben onder 2 verschillende keurmeesters. Indien het ras

onderworpen is aan werkproeven, moet deze bovendien een kwalificatie behalen tijdens een werkproef. *(dit is niet van toepassing op de Saarlooswolfhond. red.)*

Om de titel van "Internationaal Kampioen" te mogen voeren moet een hond minstens vier keer een C.A.C.I.B. behaald hebben onder drie verschillende keurmeesters in drie verschillende landen, waaronder het land van vestiging. Bovendien moet de hond een kwalificatie behalen tijdens een werkproef indien het ras onderworpen is aan werkproeven. *(dit is niet van toepassing op de Saarlooswolfhond. red.)*

Voor de toekenning van de titel nationaal of internationaal kampioen moet minstens één jaar verstreken zijn tussen het behalen van het eerste en laatste C.A.C. of C.A.C.I.B.

Best of Breed, Best of Group, Best in Show.

De keurmeester kiest de beste hond van het ras (Best of Breed, BOB), dat is de reu of de teef die het ras in de Erering moet vertegenwoordigen.

De besten van het ras (BOB) worden verzameld om er de beste hond van de groep uit te kiezen (Best of Group). Deze honden wedijveren uiteindelijk voor de titel Best in Show (B.I.S.), de mooiste hond van de tentoonstelling. Dit is het hoogst haalbare.

Kynologische uitdrukkingen

Aalstreep. Streep van donkere haren vanaf de schoft tot het kruis of de staartaanzet (bv. Mopshond).

Achterhand. De achterbenen en de bekkengordel.

Achterhoofdsknobbel. Vaak onjuiste benaming voor de jachtknobbel, de kam op het achterhoofsbeen.

Adel. Adel wil zeggen een harmonische belijning, een trotse en edele verschijning. Verder duidt het op symmetrie, fierheid en zelfbewustheid. Adel kan wel gevonden worden bij, maar is niet synoniem aan sierlijkheid en fijnheid. Ook rasloze honden kunnen adel vertonen.

Afgezette borst. Een te sterk gekromd borstbeen (bv. bij teckels).

Alert. Vrijmoedig bewegend, geboeid lijkend door iets.

All-round keurmeester. Een all-round keurmeester is iemand, die bekwaam is en aangesteld is voor het keuren van alle rassen.

Anorchidie. Het niet aanwezig zijn van testikels. *(diskwalificerende fout. red)*

Appelhoofd. Bol voorhoofd, meestal met wat uitpuilende ogen. Bij dwergrassen wil dit vaak ongewenste koptype wel eens optreden.

B.I.S. Best in show; Engels voor beste hond van de tentoonstelling.

Bakken. Sterk ontwikkelde, zichtbare wangspieren, die de belijning storen. Bakken kan ook duiden op zwaar ontwikkelde jukbeenbogen.

Bananenstaart. Een gecoupeerde staart, die met een sterke boog omhoog en naar voren buigt

Bat ear Engels voor vleermuisoor.

Beladen schouders. Te zwaar bespiede schouders, waarbij de belijning vaak is gestoord.

Black-and-tan. Engels voor zwart met bruine aftekening.

Bodemafstand. Afstand van de grond tot het laagste punt van het borstbeen.

Bone. Engels voor goed beenwerk en skelet. *(de bone bij de SWH behoort ovaal te zijn. red.)*

Bovenvoorbijter. Bij gesloten mond staan de boventanden ver voor de ondertanden.

Brand. Roestrode aftekening bij donkergekleurde honden aan kop, borst, voeten en onder de staart (het black-and-tan patroon zoals bij Dashond, Dobermann en Rottweiler).

Chondrodystrofie. Onvoldoende of verlate verbening van kraakbeen, waardoor misvormingen kunnen ontstaan.

Cloddy. Hond, die grof en vet is. *(ook de SWH moet niet te dik, maar goed geproportioneerd en mooi bespied in de ring verschijnen. Zie foto. red.)*

Cobby. Compact en vierkant gebouwd.

Convex. Convexe neusrug of ramsneus.

Couperen. Afsnijden (van staart en/of oren).

Cryptorchisme. Ontbreken van beide testikels in het scrotum. *(diskwalificerende fout. red.)*

Dekharen. Lange, stevige haren, die de buitenbekleding van de vacht vormen.

Dew claws. Engels voor Hubertus- of wolfsklauwen.

Dip. Inzinking vlak achter de schoft, waar de richting van de doornuitsteeksels verandert.

Een eventuele inzinking tussen de nek en de schoft noemt men soms de schijnbare dip.

Droog. Zonder vet of losse huid, maar wel gespierd (een Boxer behoort droog te zijn, een Bloedhond zeker niet).

Entropion. Het naar binnen krullen van een of beide oogleden, waardoor de haren in de ogen krabben. Dit is evenals ectropion een erfelijke fout.

Ergots. Frans voor Hubertusklauwen.

Expressie. Gezichtsuitdrukking.

Frans staan. Met de voorvoeten naar buiten gedraaid staan. *(komt bij jonge SWH's wel voor en gaat meestal vanzelf over bij uitzwaring op latere leeftijd. Licht Franse stand is bij de SWH toegestaan. red.)*

Front. Voorbenen en voorborst.

Frown. Engels voor lichte frons op het voorhoofd (bv. Cockers, Basenji).

G-hond. Hond, die kwalificatie goed waard is. 'Goed' dient te worden geïnterpreteerd als voldoende, in rapportcijfers: 6.

Gaan - gebonden. De hond plaatst zijn achterbenen te weinig naar voren en naar achteren. De benen grijpen onvoldoende uit.

Gaan – nauw. De hond plaatst zijn voorbenen of achterbenen te dicht naast elkaar.

Gaan – rollend. De achterbenen moeten steeds onder het zwaartepunt van het lichaam worden geplaatst, waardoor de rug recht blijft. Plaatst de hond zijn benen naast het lichaam, dan gooit hij het lichaamsgewicht van het linker op het rechterbeen en omgekeerd. De rug maakt dan een schommelende beweging, hetgeen we rollend noemen (bv. Pekingees en Dogachtigen).

Gaan – *ruim*. De hond plaatst zijn benen goed naar voren en naar achteren. De benen grijpen mooi uit.

Gaan – *zwevend*. De hond loopt licht, zwevende wijze van voortbewegen. (*een rastypische SWH hoort zo te gaan. red.*)

Gestrekt. De schoft is minder hoog dan de romp lang is.

Gewinkeld. Germanisme voor gehoekt: de hoek, die de botten van de voor- en achterbenen met elkaar maken.

Glasoog. Blauw oog met lichte iris, gebrek aan pigment. Is toegestaan bij blue merle Collies, Shelties en Cardigan Corgies. Ook bij Huskies en getijgerde Teckels.

Groepkeurmeester. Is bevoegd is om een gehele groep van rassen te keuren.

Grond. Wijdbeens staand en in gangwerk ruim uitgrijpende benen.

Hazevoet. Ovale, vrij lange voet door extra lange eerste teenkootjes. (*typisch voor de SWH. red.*)

Hubertusklaauw. Vijfde, onderontwikkelde teentje aan de binnenzijde van de achterbenen. Sommige rassen hebben een dubbele hubertusklaauw. (*hubertusklauwen bij de Saarlooswolfhond moeten snel na de geboorte door de dierenarts worden verwijderd, dit kan anders later voor problemen zorgen bij het lopen. red.*)

Inbreeding. Engels voor inteelt.

Isabel. Een lichte, gelige kleur, die bij paarden algemeen is als verdunning van het bruin (ook wel aangeduid met palomino). Zoals de dilution-factor zwart verdunt tot blauw, kan leverkleur worden verdund tot isabel. We zien het een enkele keer bij de Dobermann.

Jachtknobbel. De kam op het achterhoofdsbeen, die dienst doet als oppervlaktevergroting ten behoeve van de aanhechting van de Musculus temporalis (hapspier); de jachtknobbel is vooral bij verschillende jachthonden goed ontwikkeld om het apporteren mogelijk te maken.

Kameelrug. Een te dicht bij de schoft gewelfde rug.

Koehakkig. Van achteren gezien staan de spronggewrichten (hakken) dichter bij elkaar dan de voeten.

Koppel. Twee honden van een ras, onverschillig welk geslacht. Zijn de honden van verschillend geslacht, dan spreekt men van een 'paar.'

Kussens. De stevige, beëelte onderzijde van de voet.

Kwalificatie. Waardering van een hond op de tentoonstelling met U (uitmuntend), ZG (zeer goed), G (goed) of M (matig).

Kynoloog. Letterlijk: kenner van honden; algemeen: liefhebber van honden.

Layback. Engels voor hoeking.

Level. Engels voor scharende snijtanden.

M-hond. Hond, die kwalificatie 'matig' waard is. 'Matig' dient te worden geïnterpreteerd als het rapportcijfer 5.

Middenhand. Het lichaamsdeel tussen schoft en kruis.

Monorchisme. Het ontbreken van een testikel in het scrotum. (*diskwalificerende fout. red.*)

Mutileren. Mismaken, anders dan door couperen.

N.H.S.B. Nederlands Hondenstamboek.

Ondergeschoven. De achterbenen staan onder het lichaam, waarbij de voet juist voor de loodlijn staat, die men kan trekken vanuit het heupgewricht (bv. Italiaans Windbondje).

Onderhaar(-vacht). Korte, vettige wollen haren, die direct tegen de huid liggen.

Ondervorbijter- ook onderbijter. De ondertanden staan bij gesloten mond voor de boventanden.

Overbouwd. Het kruis ligt hoger dan de schoft (i.h.a. een fout, behalve bij de Bobtail en Dandic Dinmont Terrier).

Pedigree. Zowel Franse als Engelse term voor stamboom.

Ring. Afgezette ruimte op een tentoonstelling, waarbinnen de honden worden gekeurd.

Ringcommissaris. De helper van de ringmeester.

Ringmeester. Degene, die belast is met het handhaven van de orde in de ring en met het naleven van de reglementen.

Roest. Zwarte vlekjes in de rode aftekening van black-and-tan honden; ook wel brand genoemd.

Roofvogeloog. Intensief gele iris bij een felle expressie.

Schaargebit. Gebit, waarbij de boventanden bij gesloten kaken zonder tussenruimte mooi voor de ondertanden sluiten. (*het gewenste gebit bij de SWH. red.*)

Schoft. Het deel van de rug tussen de schouder toppen.

Slip. Strook uit het keurboek, waarop de keurmeester de kwalificaties van de gekeurde bond aantekent.

Spreidtenen. Niet goed aangesloten tenen.

Steil. Te weinig hoeking.

Stop. Overgang van de neusrug naar het voorhoofd. (*de SWH moet weinig stop hebben. red.*)

Stopgroeve. De overlangse inzinking tussen de ogen bij de stop.

Strain. Engels voor bloedlijn, fokstam.

Tan. Bruin in verschillende tinten.

Tanggebit. De onder- en boventanden vallen bij gesloten mond precies op elkaar. Tang kan ook bij slechts 2 tanden voorkomen.

U-hond. Hond, die de kwalificatie uitmuntend waard is. Dit dient te worden geïnterpreteerd als rapportcijfer 8 tot 9.

Varkensgebit. Een sterk bovenvorbijtend gebit.

Vierkant. De schofthoogte is gelijk aan de lengte van de romp.

Voorborst. Het gedeelte van de borst, dat voor de voorbenen uitsteekt.

Voorhand. De voorbenen met schoudergordel.

Z.G.-hond. Hond, die kwalificatie zeer goed waard is. Dit dient te worden geïnterpreteerd als rapportcijfer 7.

Zadelrug. Slappe, ingezakte rug.

*bron: Maastrichtse Hondensport Vereniging.
Met dank aan Gerard de Moor voor de foto's.*